

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 marca 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie z powództwa A. L. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w Ł. o zapłatę kwoty 1.520,00 zł zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 101,60 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 sierpnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty (pkt 1), oddalił powództwo w pozostałej części (pkt 2) a ponadto zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1.009,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy uznał za zasadne odszkodowanie z OC sprawcy szkody z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego przy uwzględnieniu szesnastu dni najmu, przy stawce średniej występującej na rynku, a odnoszącej się do pojazdów klasy C, tj. 161,35 zł brutto. Zważywszy na dokonaną przez pozwaną w toku postępowania likwidacyjnego wypłatę części odszkodowania, zasądził różnicę, tj. kwotę 101,60 zł. W pozostałej części oddalił powództwo jako nieudowodnione, a kosztami postępowania obciążył w całości powódkę, której żądanie zostało w około 94% oddalone.

Powódka wniosła apelację od powyższego wyroku zaskarżając go w części, tj. w zakresie pkt 2 i 3.

Zaskarżonemu wyrokowi powódka zarzuciła naruszenie prawa procesowego, tj. art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 133 § 3 k.p.c. oraz art. 136 § 1 i 2 k.p.c. poprzez pozostawienie przesyłki sądowej adresowanej do pełnomocnika powódki, zawierającej opinię biegłego oraz zawiadomienie o terminie rozprawy, w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, podczas gdy pełnomocnik powódki pismem z dnia 29 czerwca 2015 roku zawiadomił Sąd o nowym adresie dla doręczeń, a w konsekwencji pozbawienie powódki możliwości obrony swych praw.

Z ostrożności procesowej, na wypadek nieuwzględnienia powyższego zarzutu, skarżąca zarzuciła ponadto naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że uzasadniona kwota odszkodowania za szesnaście dni najmu pojazdu zastępczego wynosi 2.581,60 zł netto, podczas gdy z opinii biegłego wynika, że najwyższa stawka najmu dla pojazdów z segmentu C wynosi 232,31 zł brutto/188,87 zł netto, a zatem odszkodowanie za szesnaście dni najmu powinno wynieść 3.021,92 zł netto.

Powódka wniosła ponadto o dopuszczenie dowodu z wydruku z CEIDG dotyczącego adresu prowadzenia działalności przez pełnomocnika powódki.

Wskazując na powyższe powódka wniosła o:

- uchylenie wyroku Sądu I instancji w całości, umorzenie postępowania w I instancji w zakresie dotkniętym nieważnością oraz przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi I instancji w pozostałym zakresie,
- ewentualnie na wypadek uznania, że nie zachodzi podstawa do uznania nieważności postępowania uchylenie wyroku Sądu I instancji w zaskarżonej części, umorzenie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością oraz przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi I instancji w pozostałym zakresie.

Skarżąca wniosła ponadto o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie w II instancji.

Sąd Okręgowy zważył:

Z uwagi na zasadność zawartego w apelacji zarzutu nieważności postępowania konieczne było uchylenie przedmiotowego wyroku w zaskarżonej części, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Przesłanka pozbawienia strony możliwości obrony swych praw, przewidziana w art. 379 pkt 5 k.p.c., zachodzi, gdy rzeczywiście, na skutek naruszenia przepisów przez sąd lub przeciwnika procesowego, nie brała ona udziału w postępowaniu sądowym lub w istotnej jego części albo też w sytuacji pozbawienia jej możliwości podejmowania lub też niepodjęwania czynności procesowych, zmierzających do ochrony jej sfery prawnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23.04.2015 r., V CSK 573/14, LEX nr 1678097, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12.02.2015 r. IV CZ 113/14, LEX nr 1656519).

Analizując, czy doszło do nieważności postępowania z powodu pozbawienia strony możliwości obrony jej praw, należy ustalić, czy nastąpiło naruszenie i których przepisów procesowych, czy uchybienie to wpłynęło na możliwość działania przez stronę w postępowaniu oraz czy pomimo zaistnienia tych okoliczności strona mogła jednak bronić swych praw w toku postępowania. Tylko w przypadku wystąpienia wszystkich tych przesłanek można przyjąć, że strona została pozbawiona możliwości działania, powodującego nieważność postępowania (wyrok SN z dnia 27 kwietnia 2016 r., II CSK 556/15, Legalis numer 1450593).

W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że brak skutecznego doręczenia zawiadomienia strony o terminie rozprawy, prowadzi do pozbawienia możliwości obrony praw i skutkuje nieważnością postępowania (tak np. SA w Szczecinie w wyroku z dnia 08.01.2016 r., III AUa 314/15, Legalis numer 1398822, SN w postanowieniu z dnia 19.06.2015 r., IV CSK 101/15, Legalis numer 1310343).

W niniejszej sprawie pełnomocnik powódki nie został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 23 marca 2016 roku, po której został wydany zaskarżony wyrok. Nie doręczono mu także odpisu opinii biegłego sądowego P. Z. oraz odpisu postanowienia z dnia 19 stycznia 2016 roku dotyczącego wynagrodzenia przyznanego biegłemu za wydaną opinię. Wszystkie w/w dokumenty zostały wysłane jednocześnie w dniu 21 stycznia 2016 roku na dotychczasowy adres dla doręczeń pełnomocnika powódki, wskazany w pozwie, tj. Ł. (...), ul. (...), (...) (koperta z korespondencją zwrócona do Sądu k. 80, pozew k. 8). Tymczasem w piśmie procesowym z dnia 29 czerwca 2015 roku pełnomocnik powódki wskazał nowy adres dla doręczeń, inny od poprzedniego, tj. Ł. (...), ul. (...) lok.14 (pismo k. 62A).

Uznając za doręczoną korespondencję adresowaną na poprzedni adres, Sąd I instancji naruszył wskazane w apelacji przepisy, a nie odraczając rozprawy – także art. 214 § 1 k.p.c.

Powyższe naruszenia skutkowały pozbawieniem powódki możliwości ustosunkowania się do opinii biegłego, będącej kluczowym dowodem w sprawie, a także prawa do zaprezentowania przed Sądem stanowiska w sprawie, czy też zgłoszenia dalszych wniosków dowodowych, zgodnie z art. 217 § 1 k.p.c.

Przeprowadzenie rozprawy mimo bezwzględnej przeszkody w jej prowadzeniu skutkowało zatem nieważnością postępowania, co doprowadziło do uchylenia przez Sąd Okręgowy zaskarżonego wyroku, zniesienia postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością, tj. od dnia 21 stycznia 2016 roku, kiedy doszło do nieprawidłowego wykonania zarządzenia przewodniczącego z dnia 19 stycznia 2016 roku (k. 70 odw.) i postanowienia z dnia 20 stycznia 2016 roku (k. 73) i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, na podstawie art. 386 § 2 k.p.c.

i art. 108 § 2 k.p.c.